

Provincie Noord-Brabant
t.a.v. verkenner/informateur

Cc: Statenleden

uw kenmerk

uw brief van

ons kenmerk

datum

100188-2914

3 april 2023

onderwerp

Samen voor de regio en ons Brabant!

e-mailadres

info@metropoolregioeindhoven.nl

Geachte mevrouw Aussems, beste statenleden,

Brabant maakt een stormachtige ontwikkeling door. De Brainportregio en het economische succes van de innovatieve maakindustrie zijn daarvan een van de stuwende krachten. Deze groei brengt naast kansen ook uitdagingen met zich mee. Hoe zorgen we voor voldoende mensen om de vacatures te vullen? Hoe zorgen we voor voldoende plekken om te werken én te wonen? Ook de uitdagingen in het landelijk gebied op het vlak van een perspectief voor de agrarische sector in balans met natuur en leefbaarheid in dorp en stad leveren grote opgaven die onze agenda de komende jaren bepalen. Om deze uitdagingen in goede banen te leiden en tot integrale oplossingen te komen hebben we elkaar nodig als regio en provincie (en Rijk).

Samenwerkende partners in de regio

Als Dagelijks bestuur van de Metropoolregio Eindhoven (MRE) en Stichting Brainport doen we een oproep aan het nieuwe college van GS en de provinciale staten om de ingeslagen weg van onze samenwerking verder te versterken. Het één overheidsdenken wordt hier verder versterkt door de triple-helix. De Strategische Agenda Brainport, die recent met de Provincie Noord-Brabant en de Rijksoverheid is opgesteld, is voor ons daarbij een belangrijk richtinggevend document. Wij bieden daarvoor het organiserend vermogen van onze triple helixsamenwerking en de regionale overlegtafels aan. Ons partnerschap heeft zich inmiddels ook bewezen met bijvoorbeeld het gezamenlijke maatregelenpakket van €1,6 miljard voor de bereikbaarheid van de regio Brainport Eindhoven. Ook in het landelijk gebied met NOVEX De Peel en Stecelijk Brabant zetten we met elkaar stappen op de grote uitdagingen. In deze brief zetten we een zestal uitdagingen uiteen die onze belangrijkste prioriteiten zijn voor de komende periode. Daarover gaan we graag met u nader in gesprek.

Ons partnerschap en samenwerking met provincie versterken we graag door:

- **Verder uitvoering geven aan één overheidsgedachte en de multi-helixaanpak voor versnelling en steviger samen optrekken op o.a. Novex De Peel en de Strategische Agenda Brainport via het Bestuurlijk overleg Brainport.**

Zes prioriteiten in Zuid-oost-Brabant

1. Vermindering van de druk op het landelijk gebied en de stikstof- en natuuropgave

De stikstof- en natuuropgave hebben direct effect op de hierna genoemde opgaven. Door de afgekondigde vergunningstop begin dit jaar zit Brabant, en dus ook de Brainportregio, 'volledig' op slot. Dit heeft grote consequenties voor de noodzakelijke versnelling van de woningbouw, de verbetering van de bereikbaarheid, de kwaliteitsimpuls van bestaande én inzet op nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen, en daarmee de verdere duurzame ontwikkeling van de regio. Gezien de tussen Rijk, provincie én regio uitgesproken ambities en gemaakte afspraken voortkomend uit de doorontwikkeling mainportstatus is dit een niet te onderschatten probleem, dat gevolgen heeft binnen én buiten de regio. Bovendien: niet alleen de natuur in en nabij Natura2000 gebieden is waardevol. Ook daarbuiten ligt een natuur- en stikstofopgave. Veel bedrijven in die gebieden hebben aangegeven te willen stoppen of duurzamer te gaan boeren. Als het Brabants Programma Landelijk Gebied (BPLG), de piekbelastersregeling en het daaraan verbonden transitiefonds hier geen ruimte voor bieden, laten we grote kansen in reductie van stikstof voor woningbouw etc. liggen. Ook lopen we kans dat schaalvergroting optreedt door opkopers, waardoor we verder van de beoogde doelen afkomen in plaats van dichterbij. Gelijkijdig neemt de druk op noodzakelijke oplossingen verder toe doordat wetgeving verdere infrastructurele ontwikkelingen op slot zet door de natuurdoelanalyses en afgekondigde vergunningenstop. Wij willen dat in de aanpak van het BPLG integraal wordt gestuurd op het realiseren van de door u geformuleerde sectorale doelen. Het 'gedroomde Brabant' wordt anders uit het oog verloren, leefbaarheid en sociaal-economische vitaliteit moeten daarom volwaardig worden betrokken.

- **Samen optrekken met gemeenten, gebiedsgericht met duidelijkheid over ieders rol en inzet van Instrumenten (en governance)**
- **Inzet van middelen BPLG zowel voor stoppers als boeren die duurzame bedrijfsvoering willen voortzetten**
- **Inzet vanuit provincie op ondersteuning gemeenten en regio's in capaciteit en middelen**
- **Inrichten van een gebiedsfonds om middelen in samenhang in te zetten**

2. Talent

In de Brainportregio staan op dit moment in totaal ca. 10.000 vacatures open, alleen al in tech en IT. Daarnaast gaat naar verwachting ongeveer een kwart van het personeelsbestand tot en met 2032 met pensioen. Voor de regio gaat het dan om 18.500 extra in te vullen arbeidsplaatsen. Door de snelle groei van de tech- en IT-sector ontstaat een uitbreidingsvraag, deze wordt in de regio geschat op ca. +52.700 arbeidsplaatsen. Deze groei kent ook een doorwerking naar andere sectoren zoals zorg, onderwijs, kinderopvang, bouw etc.; sectoren die ook met tekorten kampen. De groei stopt niet bij de grenzen van de regio en kent ook een landelijke doorwerking van 27.000 tot 40.000 arbeidsplaatsen in Tech en IT. De omvang van deze tekorten wordt versterkt door een kwalitatieve mismatch. Technologische ontwikkelingen gaan snel en de maatschappelijke transitie zoals de energietransitie, klimaattransitie en digitalisering vragen om andere kennis en vaardigheden in alle beroepen en sectoren.

- **Continueren van inzet van provinciale middelen op arbeidsmarktregio niveau en investeren in werkgevers om deze kwantitatieve en kwalitatieve opgaven samen op te lossen. Zoals we samen voorstaan in de Strategische agenda Brainport.**

3. Versnellen woningbouw en bedrijventerreinen

Veranderende woningbehoefte en de extra arbeidskrachten leiden tot bijstelling van de groei prognoses naar een opgave van 100.000 woningen en bijna 700 hectare extra bedrijventerreinen tot 2040. We vragen daarbij ook extra aandacht voor de transitie van inbreidingslocaties en bijvoorbeeld verplaatsing van bedrijven binnen bestaand (stedelijk) gebied zodat er kansen voor woningbouw ontstaan. Voldoende

aandacht voor leefbaarheid in dorpen én steden staat daarbij voorop.

Specifiek werken we met u als Provincie samen bij de uitvoering van de Woondeal om voor 2030 minimaal 45.000 extra woningen te realiseren voor de regio. Gezien onze beide belangen vragen wij u als provinciebestuur om, in aanvulling op Woondealmiddelen vanuit het Rijk, extra aanvullende investeringsmiddelen vrij te maken voor de regionale woningbouwopgave voor inzet van capaciteit bij de uitvoering woondeal, woningbouwversnelling en funding van een regionaal woningbouwfonds.

Daarnaast is het van cruciaal belang dat de groeiopgaven ook ruimtelijk gefaciliteerd worden vanuit de Provincie. Wij vragen u om deze samen met onze gemeenten, vanuit de **regionale ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant**, te vertalen in ruimtelijke plannen en ontwikkellocaties die het mogelijk maken om de ruimtelijke schaa sprong van de regio tot realisatie te brengen. We vertrouwen erop dat deze onderdeel uit gaan maken van het 'ruimtelijk voorstel' wat u in voorbereiding heeft richting het Rijk. Ook vragen we (financiële) steun voor gebiedsontwikkelingen met regionale impact, zoals Gulbergen.

- **Versnelling betaalbare en energiezuinige woningen via uitvoering woondeal**
- **Versterken leefbaarheid in dorpen en steden**
- **Beschikbaarheid vanuit provincie voor extra financiële middelen klimaat robuust maken bestaande woningvoorraad**

4. Verbeteren bereikbaarheid

Brabant kent verschillende daily urban systems, waaronder die van Brainport Eindhoven. Inwoners reizen van, naar en door de regio voor hun werk, maar ook om te ontspannen in de natuur of te genieten van cultuur. De mobiliteitstransitie raakt alle 21 gemeenten en iedereen moet zijn steentje bijdragen. Het openbaar vervoer zal in de komende jaren aanzienlijk veranderen. De bereikbaarheid en het reizen staan onder druk. Wij vragen de provincie om kennis en middelen in te zetten voor (nieuwe), innovatieve mobiliteitsvormen voor alle doelgroepen, van kenniswerkers tot kinderen in speciaal onderwijs, zodat mobiliteit gegarandeerd blijft. De fiets is een goed alternatief. Er moet niet alleen gekeken worden naar snelfietsroutes, maar ook naar utilitaire routes en de ontsluiting van recreatieve fietsnetwerken. Daarom vragen wij aandacht voor de regio als geheel en willen wij graag gezamenlijk investeren in het totale regionale mobiliteitssysteem om stad en landelijk gebied en voorzieningen bereikbaar te houden.

- **Versnellen MIRT-afspraken door realisatie mobiliteitshubs en (snelle) fietsvoorzieningen in lijn met het landelijk toekomstbeeld OV2040**

5. Netcapaciteit

Behalve de energietransitie vraagt de sterke economische groei in de regio versneld veel van het bestaande elektriciteitsnetwerk. Om de ambities van woningbouw, mobiliteit, bedrijvuitbreidingen en verduurzaming van productieprocessen te halen moet het huidige netwerk fors verzaamd en uitgebreid worden en is een versnelde flexibilisering in gebruik nodig. Het uitbreiden van het netwerk kent lange doorlooptijden, en vraagt veel uitvoerende capaciteit. Er is personeel nodig om het netwerk aan te leggen, innovatieprocessen te ontwikkelen en begeleiden en vergunningstrajecten tijdig af te wikkelen. Verschillende hierboven beschreven opgaven en ambities en daarmee locaties concurreren met elkaar om de bestaande capaciteit op het elektriciteitsnetwerk.

- **Versnellen en versterken van het regionale net en parallel bevorderen lokale duurzame opwek en innovatieve oplossingen om belasting energienet te minimaliseren en flexibiliseren**

6. Innovatie

We eindigen met dat wat de regio uniek maakt nationaal, Europees en wereldwijd: het innovatievermogen en sterke hightech waartekentens met toeleveranciers tot ver buiten de regio. De regio ontwikkelt innovatieve, technologische en praktische oplossingen voor de uitdagingen waar we als Brabant voor staan.

Deze kracht is ook de basis van de samenwerking die de provincie en Brainport gezamenlijk zijn aangegaan met het Rijk. Een continuering van deze samenwerking in innovatiecoalities blijft van groot belang in de diverse transitieën waar Brabant en Nederland voor staan. Blijvende inhoudelijke afstemming en keuzes voor technologieën en toepassingen zijn daarbij cruciaal en hebben laten zien dat we hier ook succesvol een verschil kunnen maken. Denk aan batterijen, groene en slimme mobiliteit, innovatieagenda landbouw en voedsel, chipdesign en geïntegreerde fotonica. Daarnaast komen ook nieuwe kansen op ons af. Denk aan een nauwere samenwerking op het vlak van vrede en veiligheid (defensie) en toepassingen in de zorg (medtech).

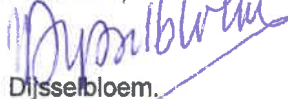
Tot slot

Het tempo waarmee we invulling moeten geven aan de hierboven genoemde uitdagingen moet omhoog om de groei bij te kunnen benen. Niets doen zet de kwaliteit van de leefomgeving én de kwaliteit van leven voor alle Brabanders verder onder druk. Het uitgangspunt van de versnelling moet daarbij wel zijn dat "het kan als het kan". Dat betekent dat wij de extra banen en welvaart zeer verwelkomen, en de groei dus mogelijk willen maken, voor zover we dat kunnen inpassen. Graag gaan we daarover met u verder het gesprek aan.

Met vriendelijke groet,

het Dagelijks Bestuur
van de Metropoolregio Eindhoven,

de voorzitter,

J. Dijsselbloem.

de secretaris,

mevrouw J. Wiggers.

het Dagelijks Bestuur
van de Stichting Brainport,

de voorzitter,

J. Dijsselbloem.

de directeur,

P. van Nunen.